

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 kwietnia 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie art. 26 ust.6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 25 marca 2022 r. przeliczył J. W. emeryturę od 1 marca 2022 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Podstawę obliczenia emerytury stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 275646,07 zł,

- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 573524,77 zł,
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 247,60 miesięcy,
- wyliczona kwota emerytury wynosi 3429,61 zł.

Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej: $((...),07 + (...),77) / 247.60 = 3429,61$ zł.

Do obliczenia emerytury przyjęto średnie dalsze trwanie życia wynikające z tablicy trwania życia obowiązującej w dniu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego, ponieważ jest dla wnioskodawczyni korzystniejsze, tj. niższe niż średnie dalsze trwanie życia ustalone na podstawie tablicy trwania życia obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę.

Emerytura z FUS po waloryzacji przysługuje w kwocie:

od 1 marca 2018 r. - 3531,81 zł,

od 1 marca 2019 r. - (...).87 zł,

od 1 marca 2020 r. - (...).85 zł,

od 1 marca 2021 r. - 3946,22 zł.

Od 1 czerwca 2022 r. obliczona emerytura brutto wynosi 4236,69 zł.

(decyzja k. 56 akt emerytalnych)

J. W. złożyła od powyższej decyzji odwołanie, wnosząc o jej uchylenie i ponowne obliczenie świadczenia. Uzasadniając swoje roszczenie skarżącą zarzuciła, że w zaskarżonej decyzji pozwany nieprawidłowo ustalił hipotetyczną długość życia. Odwołująca argumentowała, że Prezes GUS w komunikacie z dnia 28 marca 2022 r. na podstawie art. 26 ust.4 z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Z 2022 r. poz. 504) - ogłasza tablicę średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn stanowiącą załącznik do komunikatu. (odwołanie k. 3)

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko. (odpowiedź na odwołanie k. 4)

Na rozprawie z dnia 27 września 2022 r. wnioskodawczyni poparła odwołanie, precyzując, że kwestionuje zaskarżoną decyzję jedynie w zakresie przyjętego w niej przez ZUS wskaźnika dalszego trwania życia. Pełnomocnik pozwanego organu rentowego wniosł natomiast o oddalenie odwołania. (e-prot. z 27.09.2022 r.: 00:00:54, 00:04:07, 00:15:39)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. W. urodziła się w dniu (...) Wiek 60 lat ukończyła w dniu (...) (okoliczności niesporne)

Odwołująca złożyła wniosek o emeryturę z wieku powszechnego w dniu 11 sierpnia 2017 r. (okoliczność niesporna)

Wnioskodawczyni na mocy decyzji z dnia 30 sierpnia 2017 r. przyznano emeryturę od miesiąca zgłoszenia wniosku z dnia 11 sierpnia 2017 r., czyli od 1 sierpnia 2017 r. Odwołująca przeszła na emeryturę w wieku 61 lat i 4 miesięcy. W decyzji tej do obliczenia emerytury wnioskodawczyni przyjęto średnie dalsze trwanie życia w ilości 251,30 miesięcy. (decyzja z 30.08.2017 r. w aktach ZUS)

We wniosku z dnia 25 marca 2022 r. odwołująca wniosła o ponowne obliczenie świadczenia emerytalnego przyznanego jej na mocy decyzji z 30 sierpnia 2017 r. z uwzględnieniem składek zapisanych na koncie ubezpieczonej po przyznaniu świadczenia, o ponowne obliczenie świadczenia z zastosowaniem najkorzystniejszego średniego dalszego trwania życia, o ponowne obliczenie świadczenia z uwzględnieniem przeliczonego kapitału początkowego, doliczenie okresów składkowych i nieskładkowych. (wniosek - k. 44 -44 v. akt ZUS)

W wyniku rozpoznania powyższego wniosku pozwany organ emerytalny wydał:

1) w dniu 8 kwietnia 2022 r. decyzję o ponownym ustaleniu kapitału początkowego dla wnioskodawczyni na dzień 1 stycznia 1999 r. w kwocie 155 966,25 zł,

2) w dniu 20 kwietnia 2022 r. zaskarżoną decyzję, mocą której na podstawie art. 26 ust.6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504), przeliczył J. W. emeryturę od 1 marca 2022 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. W decyzji tej do obliczenia emerytury wnioskodawczyni przyjęto średnie dalsze trwanie życia w ilości 247,60 miesięcy. Do obliczenia emerytury przyjęto średnie dalsze trwanie życia wynikające z tablicy trwania życia obowiązującej w dniu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego, ponieważ jest dla wnioskodawczyni korzystniejsze, tj. niższe niż średnie dalsze trwanie życia ustalone na podstawie tablicy trwania życia obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę.

(decyzje k 52 i k. 56 akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny został odtworzony na podstawie niekwestionowanych dokumentów zalegających w aktach ZUS, przy czym okoliczności faktyczne nie są sporne, albowiem spór dotyczy wyłącznie oceny prawnej żądania skarżącej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 116 ust. 1 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 504 ze zm.) postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Zgodnie zaś z art. 133 ust. 1 pkt 1 cytowanej ustawy, w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3.

Wobec sprecyzowania roszczenia przez wnioskodawczynię na rozprawie w dniu 27 września 2022 r., spór w przedmiotowej sprawie sprowadza się wyłącznie do tego, czy w zaskarżonej decyzji z dnia 20 kwietnia 2022 r. pozwany prawidłowo przeliczył emeryturę odwołującej w zakresie przyjętego wskaźnika średniego dalszego trwania życia.

Sąd zważył, że emerytura, ustalana według zreformowanych zasad dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury, ustalonej w sposób określony w art. 25 Ustawy, przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi, w jakim ubezpieczony przechodzi na emeryturę z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183 (art. 26 ust. 1 ustawy emerytalnej).

Kwestia nabycia prawa do emerytury przez osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 r. jest uregulowana w przepisie art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 504 ze zm.). Zgodnie z ust. 1 tego przepisu ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184.

Obliczenie emerytury dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. odbywa się na zasadach określonych w art. 25-26c ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175, oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach (art. 26 ust. 2 ustawy emerytalnej).

Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach (art. 26 ust. 3 ustawy emerytalnej).

Zgodnie zaś z treścią art. 26 ust. 4 ustawy emerytalnej, Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" corocznie w terminie do dnia 31 marca tablice trwania życia, z uwzględnieniem ust. 3, dla wieku ubezpieczonych określonego w myśl ust. 2. Należy też wskazać, że przepisami art. 1 pkt 1 lit. a i b) ustawy z 5 marca 2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 552) wprowadzono zmiany w art. 26 ustawy emerytalnej w wyniku, których nadano nowe brzmienie ustępowi 5 art. 26 ww. ustawy oraz dodano do art. 26 nowy ustęp 6.

Znowelizowany przepis ust. 5 art. 26 ustawy emerytalnej w brzmieniu obowiązującym od 1 maja 2015 r. stanowi, że tablice, o których mowa w ust. 4 są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do 31 marca następnego roku kalendarzowego, z uwzględnieniem ust. 6.

Z kolei zgodnie z treścią przepisu ust. 6 art. 26 ustawy w brzmieniu obowiązującym od 1 maja 2015 r. do 30 września 2017 r. ustawodawca zdecydował, że jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego, do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 stosuje się tablice trwania życia obowiązujące w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1b oraz art. 27 ust. 2 i 3.

Natomiast art. 26 ust. 6 ww. ustawy w brzmieniu obowiązującym od 1 października 2017 r. stanowi, że "jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego, do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 stosuje się tablice trwania życia obowiązujące w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn".

Sąd Okręgowy zważył, że z przytoczonych przepisów wynika po pierwsze, że ani ubezpieczony, ani też ZUS nie mają żadnego wpływu na określenie wartości średniego dalszego trwania życia, bo ta zgodnie z wyraźną wolą ustawodawcy wyrażoną w dyspozycji art. 26 ust. 4 ustawy emerytalnej, corocznie do dnia 31 marca określona jest w formie komunikatu Prezesa GUS.

Tym samym odnosząc się do zarzutu odwołującej należy zaakcentować, że nie ma w tym zakresie jakiegokolwiek uznaniowości, ani tym bardziej dowolności po stronie organu emerytalnego, który nie dokonuje żadnych wyliczeń w tym przedmiocie.

Po drugie, konsekwencją cytowanych przepisów jest to, że co do zasady daną tablicę stosuje się do wniosków złożonych w trakcie jej obowiązywania (ust. 5 art. 26 ustawy emerytalnej), chyba że korzystniejsza dla ubezpieczonego do ustalenia wysokości emerytury okazałaby się tablica trwania życia obowiązująca w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny (ust. 6 art. 26 ustawy emerytalnej w cytowanych wyżej brzmieniach obowiązujących od 1 maja 2015 r. do 30 września 2017 r. i aktualnie do 1 października 2017 r.).

Wnioskodawczyni urodzona (...) osiągnęła obowiązujący od 1 stycznia 2013 r. do 1 października 2017 r. powszechny wiek emerytalny dla kobiet po ukończeniu wieku 61 lat i 2 miesięcy, czyli w dniu 2 czerwca 2017 r. (zob. art. 24 ust. 1 a pkt 15 ustawy emerytalnej w brzmieniu obowiązującym od 1.01.2013 r. do 1.10.2017 r. „Wiek emerytalny dla kobiet urodzonych w okresie od dnia 1 kwietnia 1956 r. do dnia 30 czerwca 1956 r. wynosi co najmniej 61 lat i 2 miesiące”)

Odwołująca złożyła wniosek o emeryturę w wieku 61 lat i 4 miesięcy w dniu 11 sierpnia 2017 r.

Jeżeli obliczenie wysokości emerytury następuje na datę złożenia wniosku o wypłatę emerytury, to do ustalenia wysokości tego świadczenia mają zastosowanie tablice średniego dalszego trwania życia obowiązujące na datę złożenia takiego wniosku.

Na dzień złożenia wniosku o emeryturę zgodnie z komunikatem Prezesa GUS z dnia 26.03.2017 r. w sprawie tablic średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn (M.P. z 2017 r. poz. 292) obowiązującym w okresie od 1 kwietnia 2017 r. do 31 marca 2018 r., wskaźnik średniego dalszego trwania życia dla takich osób, jak odwołująca, określony w tablicy stanowiącej załącznik do komunikatu wynosił 251,30 miesięcy – i taki został przyjęty przez ZUS w decyzji z dnia 30 sierpnia 2017 r. przyznającej wnioskodawczyni prawo do emerytury z wieku powszechnego.

We wniosku z dnia 25 marca 2022 r. odwołująca wniosła o ponowne obliczenie świadczenia emerytalnego przyznanego jej na mocy decyzji z 30 sierpnia 2017 r. z uwzględnieniem składek zapisanych na koncie ubezpieczonej po przyznaniu świadczenia, o ponowne obliczenie świadczenia z zastosowaniem najkorzystniejszego średniego dalszego trwania życia, o ponowne obliczenie świadczenia z uwzględnieniem przeliczonego kapitału początkowego, doliczenie okresów składkowych i nieskładkowych. (wniosek - k. 44 -44 v. akt ZUS)

Zgodnie z komunikatem Prezesa GUS z dnia 25 marca 2016 r. w sprawie tablic średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn (M.P. z 2017 r. poz. 292) obowiązującym w okresie od 1 kwietnia 2016 r. do 31 marca 2017 r., wskaźnik średniego dalszego trwania życia dla takich osób, jak odwołująca w wieku 60 lat, określony w tablicy stanowiącej załącznik do w/w komunikatu wynosił **247,60 miesięcy** - i taki też wskaźnik organ emerytalny prawidłowo przyjął w zaskarżonej decyzji z 20 kwietnia 2022 r. do przeliczenia wnioskodawczyni emerytury od 1 marca 2022 r.

Bez błędnie zatem pozwany rozpoznał w zaskarżonym zakresie wniosek odwołującej z 25 marca 2022 r. o przeliczenie jej emerytury z zastosowaniem najkorzystniejszego wskaźnika średniego dalszego trwania życia przyjmując w zaskarżonej decyzji do wyliczenia dla wnioskodawczyni emerytury w wieku powszechnym zgodnie z art. 26 ust. 6 ustawy emerytalnej.

Mając na względzie wskazane okoliczności Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie wnioskodawczyni, jako niezasadne.

A.P.